

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/rys-histeryczny/1945-1990/24054,Ketrzynski-Oddzial-WOP.html>
2024-11-17, 00:18

Kętrzyński Oddział WOP

Do ochrony północno - wschodniego odcinka granicy powołano na początku stycznia 1946 roku 5 Oddział Ochrony Pogranicza z miejscem postoju w Węgorzewie (a następnie w Olsztynie i Kętrzynie). Oddział ochraniał odcinek granicy wschodniej ze Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich od Zalewu Wiślanego w rejonie Fromborka (pow. Braniewo) do miejscowości Szypliszki (pow. Suwałki). Pod względem organizacyjnym dzielił się na: dowództwo, sztab i pododdziały przysztabowe, Grupę Manewrową, Komendy Odcinka (Braniewo, Bartoszyce, Węgorzewo, Filipów), 14 strażnic i 3 Przejściowe Punkty Kontrolne (Braniewo, Bartoszyce, Karsk).

We wrześniu 1946 roku utworzony Oddział przemianowano na Mazurski Oddział Wojsk Ochrony Pogranicza nr 5 i utworzono Komendę Odcinka w Kowalach Oleckich. W 1947 roku rozformowano Grupę Manewrową i sformowano Szkołę Podoficerską. W roku następnym rozwiązano Mazurski Oddział Wojsk Ochrony Pogranicza, a w jego miejsce utworzono 7 Brygadę Ochrony Pogranicza. W tym też czasie przemianowano Komendy Odcinka w Samodzielne Bataliony Ochrony Pogranicza. W czerwcu 1950 roku na bazie 7 Brygady sformowano 19 Brygadę Wojsk Ochrony Pogranicza. W 1952 roku zlikwidowano Batalion Wojsk Ochrony Pogranicza Braniewo, a Batalion Wojsk Ochrony Pogranicza Kowale Oleckie przeniesiono do Gołdapi i przekazano do 22 Brygady Wojsk Ochrony Pogranicza (powrócił on do 19 Brygady w 1954 roku). W 1956 roku zniesiono 19 Brygadę Wojsk Ochrony Pogranicza i powołano w jej miejsce Grupę Manewrową Wojsk Ochrony Pogranicza, którą przekształcono w roku następnym w Samodzielny Oddział Zwiadowczy Wojsk Ochrony Pogranicza. W 1957 roku podjęto decyzję o likwidacji tego Oddziału i powołaniu w jego miejsce 19 Oddziału Wojsk Ochrony Pogranicza. Pod względem organizacyjnym dzielił się on na: dowództwo, pododdziały dowodzenia, wydział zwiadowczy, wydział ogólny, kompanie piechoty, Placówki Wojsk Ochrony Pogranicza (Ołownik, Szczurkowo, Gronowo i Gołdap, a od 1959 roku Braniewo, Bartoszyce, Węgorzewo i Gołdap), i Graniczne Placówki Kontrolne (Braniewo, Bartoszyce, Skandawa).

W 1958 roku sformowano w oddziale sztab i sekcję polityczną oraz Placówki Wojsk Ochrony Pogranicza w Żabinie i Świątkach Iławeckich. (w 1961 roku Placówkę Wojsk Ochrony Pogranicza Świątki Iławeckie przeniesiono do Górowa Iławeckiego, a placówkę Wojsk Ochrony Pogranicza Żabin do Bań Mazurskich). W 1959 roku nadano 19 Oddziałowi nazwę regionalną: 19 Kętrzyński Oddział Wojsk Ochrony Pogranicza. Funkcjonował on do 1976 roku, kiedy został rozformowany. Lewy odcinek z Placówkami (Braniewo, Górowo Iławeckie, Bartoszyce) oraz Graniczne Punkty Kontrolne (Braniewo, Bartoszyce, Skandawa)

przekazano do Kaszubskiej Brygady Wojsk Ochrony Pogranicza, a prawy odcinek z Placówkami (Węgorzewo, Banie Mazurskie) przeszły do Podlasko Mazurskiej Brygady Wojsk Ochrony Pogranicza.

Bibliografia: Jackiewicz Z.; Wojska Ochrony Pogranicza 1945 – 1991. Krótki Informator Historyczny, Kętrzyn 1998.